

Zbycie mienia podlegającego wyłączeniu z masy upadłości

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r.
(I CSK 17/19)

Norma określona w art. 71 ust. 1 p.u. obejmuje jedynie przypadki zbycia mienia po ogłoszeniu upadłości. Zasadą jest bowiem, że składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości *in natura*. Winny być wstępnie kwalifikowane jako masa upadłości, a zatem pozostawać w niej *in natura* w dacie ogłoszenia upadłości.

RAFAŁ ADAMUS

I. Interesującą ilustracją sporów pojawiających się na gruncie art. 71 ust. 1 p.u.¹ jest wyrok Sądu Najwyższego z 15.10.2020 r. (I CSK 17/19). Zgodnie z powołanym przepisem w razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości. Sąd Najwyższy przyjął, że art. 71 ust. 1 p.u. nie odnosi się wyłącznie do czynności prawnej dokonanej przez przyszłego upadłego przed ogłoszeniem upadłości.

Pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, a także argumentacja zaprezentowana w uzasadnieniu wyroku budzą poważne wątpliwości. W niniejszym opracowaniu broni się teza, że art. 71 ust. 1 p.u. odnosi się wyłącznie do czynności prawnej dokonanej przed ogłoszeniem upadłości, albowiem opisana jest w nim ważna czynność prawna, podczas gdy taka czynność prawna zdziałana przez upadłego po ogłoszeniu upadłości będzie bezwzględnie nieważna (art. 77 p.u.).

II. Kanwą orzeczenia Sądu Najwyższego był następujący spór. Strony były związane umową dostawy rzeczy ruchomych (szyn kolejowych) objętych skuteczną klauzulą *pactum reservati domini*. Powód (dostawca) nie otrzymał zapłaty z tytułu zrealizowanej dostawy. Kontrahent powoda (odbiorca) zawarł z osobą trzecią umowę o wykonanie przebudowy infrastruktury kolejowej. Kontrahent ten wystawił na rzecz osoby trzeciej fakturę, która dotyczyła „zakupu z wyładunkiem i ustawienia szyn”. Z faktury nie

¹ Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1228, ze zm.), dalej: „p.u.”.